

TORONTÁL

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pfeiff Per. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre — — — — 24 kor.
Félévre — — — — 12 .
Negyedévre — — — — 6 .
Egy hóra — — — — 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünneppapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1910.

XXXIX. évfolyam 153. szám.

Pentek, július 8.

Justhék taktikáznak.

— Politikai munkatársunktól. —

Budapest, július 8.

Már szinte sajnálni lehet szegényeket, hogy mindig visszafelé sül a puskájuk. Mert mindig az olcsó népszerűsítés sült galambjára lesipuskáznak.

Justhék taktikusai most a választói joggal taktikáznak. Erről a kérdéstről illetékesen gondolkoznak:

— No, ezzel a választójogi dologgal sarokba lehet szorítani a kormánypartot, tönkre lehet tenni a Kossuth-pártot, tehát kiáltjuk ki egyhangú lelkesedéssel, hogy: „Éljen az általános, egyenlő titkos választói jog!”

Elvből? ... Dehogyan elvből! Hiszen ez előtt egy-két évvel a Justhék Holló-lapjában tüzet okádott minden csipp-csupp Búza Barna-gyerek a hazátlan bitang szocialisták ellen, akik az általános (nem is a titkos) csak egyenlő választói jogot merték követelni.

Nono, de most változtak az idők. Változtak az emberek. És változtak a taktikák.

Tehát éljen a titkos! Mert ez hozzá tartozik (nem az elvhez) csak a taktikához. A spekulációhoz. De hát szegény lesipuskások megint csalódnak a taktikában, éppen úgy, mint a spekulációban.

Mert az ilyen nagy, mélyre és meszsziire kiható reformalkotásban nem a párt-taktikai szempontok döntenek, hanem az ország és nemzet jövője érdekei.

Ahogyannak a trónbeszéd mondja és kívánja, olyannak kell lenni a választói jog kiterjesztésének: óvja meg a magyar ál-

lam egységes nemzeti jellegét és feleljen meg a demokratikus fejlődés igényeinek.

Ennél több nem kell

Ennél többet nem kíván senki.

Még Justhék se kívánnak — belső meggyőződésükben.

Amit ezen túl lármás hangokkal kívánni látszanak, az csak: taktika. De rossz taktika. Mert a taktikájuk se a kormányt nem szorítja sarokba, se a többségbe nem ver éket, se a Kossuth-pártot nem teszi tönkre.

Tetszett volna a választások előtt ezzel a jelszóval előállni! Es mikor még az urak kormányon voltak! ... Ugy-e akkor nem titkosították Holló-Batthyány urék? ... Justh Gyula se ezzel a jelszóval száguldozta végig az országot! ...

Csak most, most jutott eszükbe a titkos! ... Eddig titokban tartották? ...

Dehogyan tartották titokban! Sohase szerették titokban se. Csak most, mikor már nincs semmi veszteni valójuk, most veszik elő, taktikából, sok közül ezt az újabb puskát.

Nohát ez az újabb lesipuska is visszafelé fog sülni.

HIREK.

Tájékoztató.

A fürdő (telefonszám 118.) minden nap reggel 6 órától kezdve déli 12 óráig az urak részére nyitva van hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 7/5 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5 órától 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délután 2 óráig. A kádfürdő és zuhanyfürdő reggeltől este 8 óráig nyitva van.

A „TORONTÁL” tárcája.

A vadrózsa.

Jessie messze elterelt bennünket, Charmé Raoul meg engemet, a mi kis karavánunktól, mely az Alpekre indult fel.

Mind a ketten szerelmesek voltunk a független és kalandos fiatal nőbe, anélkül, hogy el bírtam volna lesni, melyikünk felé hajlanak az érzelmei.

És mindenként fölött ezen a napon majd kacéran, majd évelődve vidított fel bennünket felváltva husz évnélküli nevetésével, sőtét szemének titokzatos ábrándozásával, mozdulatainak páratlan kecsével.

Megállott egy hegyoldal magaslatán, hogy körültekintsen. A szél pompás természetéhez tapasztotta az öltözeteket. A szűk szoknya látni engedte az idomait a magassáru topánkák fölött, akár csak testhez álló nadrág lett volna rajta. Fején turbánszerű kalappal, melyen kócsagforgó pompázott, vértként domboru keblével a fiatal nő a vadon közepén valamely amazon alakját testesítette volna meg, ha arcának a szépsége, a piros ajkak, fekete szemének a lángja inkább az Olympusról leszállt valamely istenségre nem ösztönözött volna gondolni.

A völgy felé nyújtotta ki a karját.

— Ugy-e bár szép? — mondta.

A másik pillanatban azonban ösztönszerű mozdulattal, mely egészen más nőnek tüntette őt fel:

— Oh, kiáltott fel, minő pompás virág!

Ez egy mély vizmosás tulsó oldalán nyílt, egy, az örvény fölé kihajló bokron.

— Igen, mondtam, pompás kis rózsza, mert elérhetetlen.

Ő azonban az ajkába harapott s látni engedte fehér kegyetlen fogait, míg a kihívás nyugtalanító gunyával legeltette rajtuk a szemeit. Majd hirtelen türelmetlenséggel kérdezte tőlünk:

— Nos, ki ajándékoz meg engemet azzal a rózsával?

— Maga borzasztó, Jessie! — mondta Raoul. Én habozás nélkül odaadnám az életemet, hogy örömet szerezsek magának; de csak lélek-mardosást hagynék magának, mert lehetetlen vállalkozni a kalandra, anélkül, hogy össze ne zuzza magát az ember.

— Fogadja hálámat, — mondta a fiatal nő — a miért annyira aggódik a lelki nyugalmamért.

Gunyosan nevetett s felém fordult. Erre megindultam. A veszély e pillanatban eltűnt a szemem elől. Nem a virágot mentem meghódítani, hanem Jessie magát. Elkezdtem a vizmosásba leszállani.

— Örült vagy, mondta Raoul.

Hallotta még, hogy ezt mondta:

A vérbaj gyógyítása.

— Nagybecskereki orvos Ehrlich tanárnál. —

Hirt adunk arról, hogy dr. Iványi Mór nagybecskereki orvos a múlt napokban Frankfurtba és Berlinbe utazott a vérbajszérum tanulmányozására. Dr. Iványi e hó 5-ikén kereste föl Frankfurtban a vérbajszérum világhírű felfedezőjét, Ehrlich tanárt, aki szívesen fogadta a magyar orvost, hosszasan elbeszélgetett vele a csodás gyógyszeréről, sőt adott is neki szérumból több injekcióra való. Iványi dr. Ehrlich tanárnál tett látogatásáról levelet írt egyik nagybecskereki barátjának, aki szíves volt lapunknak rendelkezésre bocsátani a nagyérdékű levelet, a melyet az alábbiakban egész terjedelmében közlünk:

Kedves barátom!

Azon hatalmas benyomás hatása alatt, melyet a nagy tudós személyisége reám gyakorolt, írom néked az alábbi sorokat. Ma, vagyis 5-ikén délelőtt fel 10 órakor a pathologiai intézetbe hajtottam, mely a Sandhofstrasse 44 szám alatt van. Ott átadtam a portásnak dr. Salomon Hugó bécsi orvostanárnak, Ehrlich tanár személyes jóbarátjának meleg hangú ajánló levelét, nemkülönben dr. Dellmannics Lajos megyei főispánunk és dr. Haidegger Lajos megyei főorvosunk ajánlásait is. A nagy tudós pár perc múlva maga elé bocsátott. A további bemutatkozás az ajánlások után felesleges volt. Ehrlich titkos tanácsos magas, délcég termetű ur, öszbevagyult szakállal, magas homlokkal, szelentől sugárzó szemekkel, melyek az első pillanatban megláttatják benne a nagy tudóst. Igen barátságosan fogadott és azt mondotta:

— Nagyon sajnálom, hogy hasztalanul fáradt ide, mert a legjobb akarat mellett sem adhatok Önnek a vegyanyagból. Minden országból valósággal megostromolnak érte s jelenleg, mint jegyzékemből is láthatja, magának is alig van több, mint 50 csövecském készletben, mely 50 injekciónak felel meg, de erre is már a magdeburgi klinika és néhány külföldi tekintélyes orvostanár van előjegyezve. Azt válaszoltam neki, hogy a nagy utat

— Jól tudja, hogy nem komoly a dolog, hogy maga vissza fogja őt hívni.

Én azonban tovább folytattam az utat. Minden nagyobb nehézség nélkül lejutottam a meredély fenekére. A nehézség csak azon túl kezdődött. Nem csupán a meredély oldal, melyen fel kellett hatolnom tette próbára bátorságomat, de a bokor, melyen az egyetlen kis rózsza pompázott, egészen kiült az örvény fölé.

Mindegy, én neki indultam, mászva kapaszkodva, habozás nélkül, nem latolgatva, minden gondolatomat a célra irányítva, mint a rohamra indult katonára.

Kövek gurultak alá a lábaim alatt, sziklák hasogatták a térdeimet, cserjék galyai tördeleztek össze, a mint ujaimmal belejók kapaszkodtam. Nem láttam, nem hallottam, nem éreztem semmit. Nem volt számomra semmi a virágon, mint ez a rózsza, melyet el kellett hódítanom. És valóban felküzdöttem magamat a bokorhoz s emberföltötti erőfeszítéssel leszakítottam a kis vadrózsát.

Büszkeségem rövid tartamu volt. Hirtelen lehangoztam követte ezt a nagy erőfeszítést. Pedig hát még végre kellett hajtanom a kaland legveszélyesebb részét, a leszállást. Csak e leszállás közben tűnt fel előttem a veszély egész nagysága, a melyben forogtam és még mindig forgok. A diadal láza nem támogatott többé. Csak az ösztön tartott fenn és olyan nagy volt a felindulásom, hogy alig éreztem a meredély

SZALLITÁSI, BIZOMÁNYI, INCASSO FIOK-ÜZLET MEGNYITÁS NAGYBECSKEREKEN

Iroda: Szerb hitközségi palota.
(Szerbtemplom-utca) Telefon 139.

PERL MÓR ÉS FIA SZALLITÓK

Iroda: Szerb hitközségi palota
(Szerbtemplom-utca) Telefon 139

Elvállalunk minden a szállítási szakma körébe vágó megbízást. Eszközünk mindennemű szállításokat helyben és vidékre, továbbá butorszállításokat saját patent butorszállító kocsijainkban, valamint mindennemű beraktározásokat saját raktárainkban. Beraktározandó árukra előleget nyújtunk.

482-200.53

ALAPITTATOTT 1863. FŐÜZLET SZEGEDEN. ALAPITTATOTT 1863.

egyenesen csak azért tettem meg, hogy a gyógyimódot és a gyógyító anyagot megismerjem s így nem szeretném, ha üres kezekkel kellene innen távoznom.

— Istenem, kedves uram, miért nem kezdősködött előbb levélileg? — Nos jó, adok Önnek 4 csövecskével.

Erre megint számolgatni kezdett s hozzátette:

— Mondjuk ötöt.

Erre azt feleltem:

— Tanácsos ur, ezt is nagy köszönettel és hálával fogadom.

Midőn kiállította volt az utalványt, a tudós megjegyezte:

— Kile ne tubust utalványoztam ki önnek a szerből. Ez igazán több, mint amennyit jelenleg adnom szabadna, mert ezzel másokat kell megrövidítenem.

Ezután magáról a szerről beszéltünk. Ehrlich tanár azt mondta nekem, hogy találomra hosszú évek gondos munkájának az eredménye. Lépésről-lépésre, számtalan variált kísérletekre támaszkodva s egyik ténnyel a másikra halmozva fel kellett haladni, míg a célnak megfelelően a testbe hatoló parazitákat specifikus ellenmérővel közelíthette meg. Midőn a szer hatása felől tudakozódtam, a tudós ezeket mondotta:

— A legjobb eredményt tüntetik fel eddig a legnehezebb esetek, a szifilisz tertiárstádiuma, ahol a jód és higany már nem használható. Ugyancsak szép eredmény mutatkozik a frissen szerzett vérbajnál is, melyek rögtön a fertőzés után kerültek kezelés alá. Olyan eseteknél, melyek jóddal és higanyval már gyógyítottak, ritkán alkalmazták még a szert, valószínűleg azonban itt sem lehet ártalmas.

Arra a kérdésemre, vajon a szer alkalmazása nem lehet-e esetleg ártalmas, azt felelte Ehrlich tanár, hogy eddig erről nincs tudomása s a jövőre nézve erre vonatkozólag senki emberfia biztosan nem mondhat. Még a szer alkalmazásának a technikájáról is kérdezősködtem, amire azt a választ kaptam tőle, hogy ő személyesen nem foglalkozik azzal s ajánlotta nekem, hogy ezt illetőleg keressem fel Berlinben dr. Wechseltmann orvostanárt, aki a legnagyobb beteganyaggal rendelkezik. Amint tudod, kedves barátom, eredetileg is az volt már a szándékom, hogy oda is elmegyek. Midőn azt kérdeztem Ehrlich-től, vajon nem fogja-e szerénytelenségnek tartani, ha néhány ajánló sort kérek még tőle Wechseltmann tanárhoz: kijelentette, hogy igen szívesen ad s ezzel a következő tartalmu ajánló-levelet adta nekem:

„Kedves Wechseltmann! Legyen szabad önnek dr. Iványi urat ajánlanom, aki a 606 tanulmányozására (így nevezi ugyanis a szert, a sorrendben tanulmányozott és megvizsgált preparátumai után) önnél látogatást akarna tenni“.

Ezután még kötelezvényt kellett kiállítanom

fenekét pár méternyire magam alatt, mikor hirtelen csuszni hagytam magamat.

Egy pillanat múlva Jessie mellett állottam. Az érzés azonban, mely elöltött, közelebb járt a haraghoz, mint az örömhöz. Tiszta tudattal birtam végre a tett örültségéről, amelyre Jessie unszolt; nehezteltem rá, szörnyetegnnek tünt fel előttem elannyira, hogy valósággal erőt kellett vennem magamon, hogy illő udvariassággal felajánljam neki a virágot.

Némán fogadta. Nagyon sápadt volt s tekintetünk majdnem ellenségesen találkozott. Első pillanatban úgy rémlett nekem, hogy olyan mozdulatot tett, mintha rá sem nézve, vissza akarna dobni a rózsát a mélységbe. Komor, titokzatos nézése aztán rólam Raoulra tévedt és hirtelen neki adta a virágot.

A kis karaván e pillanatban hozzánk csatlakozott s ez véget vetett az abszurd helyzetnek.

Hátra maradtam, elszigeteltem magamat a többiekől mélységesen keserű gondolataimmal. Jessie hősiesség dacára nem engemet szeret; Raoulnak adta az elsőséget minden gyávasága mellett is. Ábrándoztam. Ilyen az élet, ilyen a női szív!

És mégis, lehangoltságom dacára sajátságos öröm gerjedt bennem; megkönnyebbülést éreztem, hasonlót ahoz, mely elfogott, mikor a mélységből felvergődtem. A Jessie szereimével nagy veszélyt láttam elhárulni az életemről, mert kegyetlennek és nyomorúnak láttam a lelkét. Egy utkanyarulatnál egy árnyék emeltette fel velem a fejemet. Jessiet láttam magam előtt, ki ott várt rám.

— Oh, bocsánat, bocsánat, mondta. Ugye bár utalatosnak tüntem fel ön előtt?

— Ugyan miben? kérdeztem kissé megvetést tetető hangon. Én csak azt tettem, amit a saját tetszésem tétetett velem.

— Nem! nem! mondta ő. Engedje meg, hogy próbáljam megmagyarázni. Hogy felfogjam, ami az imént végbe ment bennem, idő kellett

arról, hogy minden egyes gyógyszeréről pontos tudósítást fogok küldeni s ennek fejében a szert, amennyiben készletben lesz, kivételesen továbbra is kapni fogom. Általános használatba csak akkor szabad a szert hozni, ha legalább is 3000 esetről pontos tapasztalatok lesznek. Még csak annyit akarok megjegyezni, hogy több mint egy fél órát töltöttem a tudósnál, akkor meleg kézzel búcsuzott el tőlem s én azzal a tudattal távoztam, hogy Ehrlich Pál valóban megérdemli, hogy mint az emberiség egyik legnagyobb jóltevőjét magasztalják és ünneplik mindenfelé.

Dr. Iványi Mór most Berlinbe utazott Wechseltmann orvostanárhoz a szérummal való kezelést tanulmányozni. Itteni nagyfotossága és nagyrdekü tapasztalatairól lapunk majd szintén meg fog emlékezni.

— Személyi hír. Dr. Perisics Zoltán polgármester ma reggel hivatalos ügyekben Budapestre utazott.

— Esküvő. Schusztter Mihály nagybecskerekeli pénzügyi számellenőr holnapután, folyó hó 10-én tarja esküvőjét Csekmanek Ilonka urhölgygyel, Csekmanek Fábán megyei irnok bájos és szeretetreméltó leányával. A polgári házasságkötés délelőtt 11 órakor lesz a helybeli állami anyakönyvi hivatalban.

— A dunai öblözet ármentesítése. A III., IV., és V. dunai öblözetnek ármentesítésének ügye lassankint valószínűleg a helyes mederbe terelődik. A községek és az árterület szegény népének érdekében szót emeltünk az ármentesítésnek az eddigi terveit szerint célzott végrehajtása ellen, amely indokolatlanul óriási terhet róna a népre s ez a fölfogás most visszhangot keltett az érdekelt lakosság körében is. Bárányoson és Borcsán ugyanis tegnap az aradi jószágigazgató vezetésével értekezlet volt a tervezett ármentesítési társulat megalakulása dolgában s az itteni érdekeltek, akiket legjobban érint az ármentesítés ügye, kimondták, hogy a most tervezett ármentesítő társulat megalakulásába a jelenlegi tervek alapján nem mennek bele. E határozat folytán az aradi jószágigazgató a holnapra Pancsovára az ármentesítő társulat megalakítása ügyében összehívott gyűlést elhalasztotta. Addig majd a rendkívül nagyfotossága ügynek kellő beható megvitatása mellett sikerülni fog megtalálni az ármentesítés dolgában a helyes és célravezető alapot.

— A központi járás utjai. Röviden jeleztük már, hogy a központi járás utbizottsága tegnap délelőtt Lowieser Imre központi járási főszolgabíró elnökletével ülést tartott. Az ülésen sürgős szükségletnek mondták a járás összes, még ki nem épített utjainak a kiépítését. A

hozzá, hogy összeszedem gondolataimat. Megvallom, hogy én szeretni hittem Raoult. Eiső érzésem az ön vakmerőségével szemben, bosszankodás volt, mert ön az által lealacsonyítani kísérelte meg őt az én szemem előtt. Aztán ép oly kevéssé, mint ahogy én nem komolyan beszéltem, hittem az ön próbálkozásának komolyságában. Azt hittem, csak arra vár ön, hogy visszahívjam. Nem akartam ezt tenni, nem akartam, hogy hű kérdéssel előnyt vivjon ön ki Raoul fölött. Vártam, hogy kénytelen legyen ön önként visszatérni, hogy beismerje, hogy pusztán kérkedett. Mikor megértettem, már késő volt. Ön ott csüggött az örvény fölött. Paralizálva, kábultan, aggódva, rémülten, kétségbeesetten állottam ott; mert egytálla arra is rájöttem, hogy éppen nem szeretem Raoult, hanem önt egyedül és megértettem, hogy ön gyűlölni fog, nem fogja talán soha megbocsátani, hogy olyan könnyelműen kitétem az ön életét.

Más nő tünt fel e szavak után előttem, ki végtelenül le van verve s haragom, érzéketlenségem elolvadt a szavaira.

— Legyen! mondtam. De miért adta a rózsát Raoulnak?

— Oh, ez a virág, mely az ön halálát okozhatta volna, hirtelen gyűlöletet keltett bennem, gyűlölttem önmagamat is. Ha szerencsétlenség éri önt, én is utána ugrottam volna a mélységbe. Mikor feljött ön, a rózsát akartam ledobni s hirtelen Raoulra tekintve, hogy mindkettőjüket végleg eltávolítsam magamtól, neki adtam a gyűlölt virágot.

— Oh, Jessie, Jessie! mondtam neki. Milyen szövevényes a maga kis lelke!

Amint látta, hogy lecsillapulok, mosolyogni kezdett. Hozzám hajolt, rám sugároztak ragyogó szemei. Nem sajnáltam többé semmit, mikor a satnya virág helyett rózsás ajkait nyújtotta nekem, melyek aztán üdvösségemet, boldogságomat képezték egy hosszú, derűs házasság életen keresztül.

Jean Reibrach.

bizottság kimondotta, hogy a Felsőmuzslya—Erzébetlak közötti utat, a lazarföldi ut átszaladó szakaszát, a kis és nagytoráki ut átszaladó szakaszát, a Bégahidhoz vezető uttal együtt, a tót-aradáci ut átszaladó szakaszát, Bégaszentgyörgyön a vasúthoz vezető utat, a nagybecskerek—szigmondfalvai vicinális utat, a jankahid—magyar-szentmihályi és jankahid—klekki vicinális utat, továbbá hogy a roggendorf—ittvarnoki vicinális ut sürgős kiépítése elsősorú szükségletet képez s az erre vonatkozó műszaki munkálatok már meg is indultak. Az utibizottság felismerve az utépítések kérdésének nagy horderejét, elhatározta, hogy az összes kiépítendő utakon a munkálatokat egyszerre kezdi meg. Ezzel azután a központi járásnak összes utjai ki lesznek építve, ami az általános közlekedésre, különösen azonban Nagybecskerek városára nézve rendkívül nagy horderővel bír s ezzel városunk iparosainak és kereskedőinek egy régi óhajta teljesedik be. Különösen fontos városunk forgalmára nézve a nagybecskerek—szigmondfalvai ut kiépítése, mert ennek az utnak elhanyagolt volta okozta főképp azt, hogy az alsó vidék lakossága eddig nem igen volt képes kocsival a várost megközelíteni, viszont a nagybecskerekeli iparosok és kereskedők se tudták az alsó községek vásárait kellően látogatni. Az uti bizottság az utak kiépítésére vonatkozólag méltányos és minden tekintetben elfogadható egyezséget akar a városnak felajánlani s mivel a törvény értelmében a városnak ugyanis kötelessége az utépítéshez hozzájárulni, remélhető, hogy Nagybecskerek városa, amely az utak kiépítésével a forgalom révén nagy anyagi haszonhoz jut, kellően méltányolni fogja a bizottság által felajánlandó egyezséget.

— Az aratás. Peng a kasza, szaporodnak a kereszték a tarlón. Folyik az aratás zavartalanul egész Torontálban, sőt innen-onnan fölhangzik a nóta:

— Lekaszáltak már a rétet . . .

Szép csendben folyik az aratás s jó közepes eredményre van is kilátás. Itt-ott azonban a dőlő gabona szorult szemet ad s azokon a részeken még a közepesen is alól marad a várt eredmény. A gazdasági év nem oly kecsgetető, mint azt a papírosról statisztikát készítőik jövendölgettek. Gyümölcs alig van, a kerti vetemények sem sikerültek s a szőlőkben is nagy a kár. Remélni lehet azonban, hogy a nagy drágaság a betakarítás után mégis csak enyhülni fog.

— Nagybecskerekiek az országos kisdé-
ővi kiállításán. Lőcsén június hó 26-tól július 6-ig tartó országos kisdéővi kiállítás rendezett a szepesmegyei övökör. E kiállításán a Szegfűné Goptsa Róza nagybecskerekeli állami övönő elnökléte mellett működő Délmagyarországi Tapintóegylet övi szakosztálya is részt vett. A szakosztálynak külön terme volt. A szakosztályt a dr. Kacsokovics Mihály valás- és közoktatásügyi miniszteri tanácsos elnökléte mellett működő zsűri az aranyozott ezüst éremmel tüntette ki. Nagybecskerekéről gyermekmunkákat állított ki: az I. sz. áll. öv (Szegfűné Goptsa Róza övönő), az V. sz. áll. öv (Zacharias Mariska övönő), a jótékony nőegylet övője (Wiltschgo Leopoldine és Tietze Ada övönő), azonkívül a megyéből is több község övője.

— A jog. A törvényszék előtt egy markos gazda-
ember állt vádlottként, súlyos testisértes büntetéssel vádolva, mert szomszédját egy hatalmas karóval alaposan összeverte.

A törvényszék elnöke és a vádlott között a vég-
tárgyalás alkalmával a következő jelenet játszódott le:

Bíró: Milyen joggal verte meg a panaszoszt?
Vádlott: Nem joggal vertem én meg, hanem karóval.

Bíró: Ugy értem, honnan vette magának azt a
jogot?

Vádlott: Hát kitörtem a kerítésből.

„Minden jó, ha a vége jó.“ Így kiált fel a
háziasszony örömeiben, mikor a „Zacherlin“
által elpusztított rovarömeget látja.

IDŐJÁRÁS.

A nagybecskerekeli meteorológiai állomás időjárás jelentése.

Július 8.

Barométer emelkedő, délután 1:38 órakor: 747.9 mm.
Hőmérséklet: maximum 20.9 C., minimum 14.2 C. Csapadék: 0.1 Felhőzet: Cu—St 5. Szélirány és erősség: W. 2.

Jóslat a következő 24 órára: Változóköny. Hűvös. Sok helyütt csapadék

Jelmagyarázat: A barométer állása a déli leolvasást tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül; 0° C-ra redukálva. Maximum és minimum este 8 óra 38 6 perctől másnap este 8 óra 38 perccig; csapadék reggel 6 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38 perccig; felhőzet: Ci = fürtösfelhő, Cu = gomolyfelhő, St = rétegesfelhő, Nb = esőfelhő, Ci—St = felhőfátyol, Ci—Cu = báránfelhő, Cu—St = réteges gomolyfelhő. Szélirány: N = észak S = dél, W = nyugat, E = kelet. Felhőzet nagyság: 0 = tiszta ég, 10 = teljesen borult. Szélereősség: 0 = szélcsend, 8 = nagy vihar.

TÁVIRATOK

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése —

Budapest, július 8. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház a mai nappal hozzáfogott az érdemleges munkához. Az igaz, hogy a felirati vitánál volna fontosabb munka is, a várható üres szöszaporítások pedig egyenesen hátrányára vannak a komoly és sürgős munkáknak, amelyek az országgyűlésre várnak, de hát — hogy néhai Nikolics Fedor báró mondásával éljünk: — Il faut passer par là, — ezen túl kell esni. Így azután megindult ma a felirati vita, meg kell hallgatnunk az ellenzéki vezérférfiak szónoklásait, akik most megint ugyanazokat fogják követelni, amiket ők hatalmonlétekor nem teljesítettek.

A képviselőház mai ülésén Berzeviczy Albert elnökölt, aki negyed 11 órakor nyitotta meg az ülést. Az ülésen a kormány valamennyi tagja jelen van.

Az elnöki jelentések után Meskó László és Márkus László mint az összeférhetlenségi bizottság tagjai letesznek az esküt.

Pop-Csicsó István mentelmi jogának a megsértését jelenti be, mert panasza szerint hat szuronyos csendőr vezette őt ki egy faluból.

Panaszát kiadják a mentelmi bizottságnak.

Most áttértek a trónbeszédre adandó válaszfelirat tárgyalására.

Először Láng Lajos, mint a felirati bizottság előadója szólalt fel. Beszédében rámutat arra, hogy a nemzet és a korona között évszázadok óta nem volt meg a kellő egyetértés.

Gál Sándor: Az egyik süket volt!

Láng Lajos konstatálja, hogy az egyetértés az utolsó évtizedekben helyreállt s ennek köszönhető mindaz a haladás, amely az országban minden téren megnyilvánult. Ezt kívánja erősíteni most a kormány és pártja. A felirat a koronával egyetértőleg jelöli meg azokat a törekvéseket, amelyek az eddigi haladást még előbbre vinni akarják és ha ez az egyetértés zavartalan lesz, a további haladás nem is marad el. Láng Lajos mély hatást keltő beszédének a befejeztével elfogadásra ajánlja a többségi feliratot.

Utána Apponyi Albert gróf szólalt fel, aki a Kossuth-párt nevében beszél. Azt mondja, hogy a király és a nemzet közti egyetértést csak óhajtó módon fogadhatja el. Kritizálja a többségi feliratot, a melyet nem tart a nemzet kívánalmainak megfelelőnek és elégségesnek. Benyújtja ezután a Kossuth-párt felirati javaslatát, amely állást foglal a közigazgatás államosítása ellen, követeli a tisztviselők pragmatikáját, a katolikus autonómiát, az 1848: XX-ik törvénycikk végrehajtását, a választói reformot, az önálló bankot és vámterületet s hangoztatja Magyarországnak Boszniára való jogát.

Ezután a Justh-párt szónoka, Batthyányi Tivadar gróf szólalt fel. Azt fejtegeti, hogy a kormány szabadelvűséget hirdet ugyan, de szerinte reakciós alapon áll. A királyi való egyetértés csak úgy helyes, ha őszinte. Természetesen ő és pártja sincs megegyedve a többségi felirattal s azért külön feliratot nyújt be. A felirat a fősúlyt az általános, egyenlő és titkos választói jogra helyezi s azt hangoztatja, hogy ennek megalkotása legyen a kormány legelső feladata. Kijelenti, hogy a párt mindaddig teljes energiával harcol a kormány ellen, míg az általános, egyenlő és titkos választói jogról szóló javaslatot be nem terjeszti. Ezen kívül hangoztatja

a felirat az önálló bank és vámterület létesítését s a Justh-párt többi ismert programpontjait.

Batthyányi kibeszélte az egész ülést.

A bolgár király a Tátrában.

Budapest, július 8. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Szófiából jelentik, Ferdinand bolgár király e hó 20-ikán Ujtátrafüredre utazik s ott tölti családjával az egész nyarat. A királyi család számára már ki is béreltek három villát.

A miniszterelnök és a felirati vita.

Budapest, július 8. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint politikai körökben beszélnek, Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök valószínűleg holnap, esetleg hétfőn szintén felszólal a felirati vitában, hogy az elhangzott felszólalásokra reflektáljon.

A gazdapárt felirata.

Budapest, július 8. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az országgyűlési gazdapárt szintén külön feliratot terjeszt be. A felirat a „Gazdapárt” programjához hiven a választói jog legszélesebbkörű kiterjesztésének szükségességét az egyenlő, titkos községenkénti választójog behozatalát és a választókerületek új beosztását hangoztatja s különös nyomatékkal mutat rá a progresszív adózás behozatalának, mezőgazdasági beruházások teljesítésének, kerületi mezőgazdasági kamarák létesítésének, általában mindaz a mezőgazdasági tennivalóknak szükségességére, amelyek a kisbirtokos mezőgazdák boldogulásához elengedhetetlenül szükségesek.

Határidő-üzlet.

Budapest, július 8. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (júliusra)	18.44	—
Rozs (októberre)	14	—
Zab (októberre)	14.38	—
Tengeri júliusra)	10.84	—
Tengeri (uj)	10.98	—

HIRDETÉSEK.

Ügyes elárusító
felvétetik

GRÜNBAUM VILMOS áruházában.

550-22

4781/tkv. 1910. sz.

557. 1-1

Árverési hirdetmény és feltételek.

A nagybecskereki kir. törvényszék, mint tlkvi hatóság közhírré teszi, hogy a Ganzl Zsigmond végrehajthatóknak ifj. Palanacski Géna végrehajtást szenvedő ellen 420 kor. tőkekövetelés és jár. iránt folytatott ügyben egy a csatlakozottnak tekintendő Stern Ida javára 250 kor. tőke s jár. erejéig Pfanner Ignác javára 150 kor. tőke s jár. erejéig Braun Mór és Jakab javára 394 kor., tőke s jár. erejéig dr. Milich Jakab javára 162 kor. 90 fill. s jár. erejéig bekebelezett követelés kielégítése végett az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. törvényszék területén levő, écskai 508. számú tkvben A. I. 1. sorsz. alatt felvett 683. hrsz. ingatlanon létező 589. ö. i. sz. ház és bertelek haszonélvezete 1694 korona kikiáltási árban az 1910. évi július hó 29. ik (huszonkilencedik) napján d. e. 10 órakor Románecska községében a következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni.

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tenne, az árverésre kitűzött birtok a megállapított kikiáltási ár $\frac{2}{3}$ -ánál, vagyis 1129 korona 33 fillérenél alacsonyabb áron az árverésen el nem adható.

Ha a kikiáltási ár fokozatos leszállítása következtében a legalacsonyabb árt elérő ígéret nem tétetik, a kiküldött az árverést felfüggeszti.

Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10%-át, vagyis 169 K 40 fill.-t készpénzben vagy az 1881 évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt m. kir. ig. miniszteri rendelet 8. §-ában jelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezébe letenni, vagy az 1881: LX. t-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni és a vevő köteles nyomban a kikiáltási ár %-a szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi %-áig kiegészíteni. Ha ennek a kötelezettségének eleget nem tesz, ígérete figyelmen kívül marad és az árverésben, melyet haladéktalanul folytatni kell, részt nem vehet. Ha az árverés folytatásában senki sem tesz újabb ígéretet, előbb azonban más is árverelt, az ingatlant az által, illetőleg több ily árverelő közül a legtöbbet ígérő által megvettnek kell kijelenteni. Ha ez az ígéret a kikiáltási árt meghaladja, az előbbi bekezdés szabályait kell alkalmazni.

A vhn. 21. §-a szerint a bánatpénz letétele alól felmentett árverelő a bánatpénz kiegészítésének megfelelő összeget nem köteles letenni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. törvényszék tlkvi irattárában és Románecska községében megtekinthetők.

Nagybecskereken, a kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságnál 1910. évi május hó 13-ik napján.

Rektorisz Károly s. k.
kir. törvényszéki bír.

SCHEMBER C. ÉS FIAI

cs. és kir. udvari hidmérleg- és géppár Budapest, VI. ker., Váci-körút 59. szám alatt.

Ajánlja legjobb minőségű

egyensúly-, tizedes-, toló súly stb. rendszerű

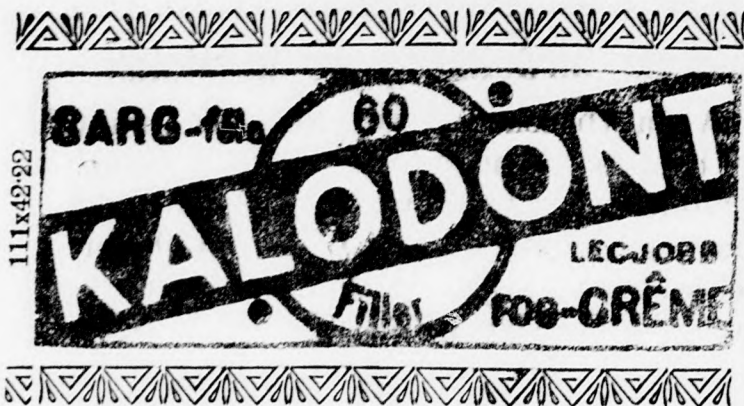
és mindenféle

gazdasági mérlegeit.

Kimerítő árjegyzékkel készséggel szolgál.

541-55

M kir. államvasutak üzletvezetősége Zágráb
27814/1910. szám. T4. 3-2.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak zágrábi üzletvezetősége a budapest-kelenföld-gyékényesi 259.9 km., ujdombóvár-villányi 74.6 km., keszöhidegkut-gyöng-tamási-majsamiklósvári 12.5 km., dombóvár-bátaszéki 65.3 km., bakócsa-felsőmindszent-komlói 18.7 km., kaposvár-siófoki 99.5 km., kaposvár-folyóndi 54 km., kaposvárszigetvári 53.5 km., kaposmérő-rigóczyi 51.1 km., somogyszob-balatonszentgyörgyi 59.3 km., somogyszob-barcsi 47.2 km., barcs-szt. lőrinci 44.3 km. és szentlőrincz-nasici 93.2 km.-nyi vonalain levő szolgálati hivatalos és őrházakban elhelyezett óráinak (zsebórák kivételével) jókarban tartását, javítását és szabályozását az 1910. évi szeptember hó 1-től 1915. évi augusztus hó 31-ig terjedő időre pályázat útján biztosítani óhajtván, felhívja a vállalkozni szándékozó, iparendélylyel bíró és a felsorolt vonalak mentén lakó órásokat, hogy az 1 koronás bélyeggel és „Ajánlat órák rendben tartására 27814/1910. számhoz” felirattal ellátott, borítékba zárt és lepecsételt ajánlataikat **folyó évi július hó 15-ének déli 12 órájáig** postán utján térti vevény mellett vagy személyesen a magyar királyi államvasutak zágrábi üzlet-

vezetőségéhez (üzletvezetőségi épület) benyújtani szíveskedjenek.

Bánatpénz fejében 300, azaz háromszáz korona készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban folyó évi július hó 1-ének déli 12 órájáig teendő le az üzletvezetőség gyűjtőpénztárában.

Az ajánlatban meg kell említeni, hogy új vonalak megnyitása esetén ajánlattevő hajlandó — a vonalhosszának arányában számítható felülfizetés mellett — az új vonalon levő órák fentartását is elvállalni.

Kereskedelmi cégek által benyújtott ajánlatok mellé a keresk. cég kivonat (cimpeldány) hiteles alakban csatolandó.

Bánatpénz nélkül, vagy a fentemlített benyújtási határidő után beérkező ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

A magyar királyi államvasutak fentartja magának a jogot, hogy az ajánlattevők között szabadon választhasson.

Zágráb, 1910. évi június hóban.

Az üzletvezetőség.

Tomasevácz község előljárósága.

98/1910. szám. 548. 3-2.

Hirdetmény.

Tomasevácz község 2000 korona költségeloiránnyal ártézi, esetleg mély kutat szándékozik furatni. Felhívjuk vállalkozókat, miszerint ezen költségen belül írásos vagy szóbeli ajánlataikat alólírott előljáróshoz legkésőbb f. évi július 15-éig adják be.

Fentartja magának a község képviselőtestülete azon jogot, hogy a beadott ajánlatok közül szabadon választhasson avagy ezekre az árlejtést kiirhassa.

Tomasevácz, 1910. évi június 30 án.

Az előljáróság.

Dobricza község előljárósága

1400/1910 sz.

552. 3-3.

Hirdetmény.

Alólírott község előljárósága ezennel közhirrre teszi, hogy a Dobricza község mintegy 9000 holdnyi vadászterülete 6 egymásután következő évre és pedig 1910. évi augusztus hó 1-től 1916. évi július hó 31-ig terjedő időtartamra f. évi július hó 15 én d. e. 10 órakor Dobricza község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek haszenbérbe fog adatni.

A kikiáltási ár évi 100 koronában van megállapítva.

Árverési feltételek a jegyzői irodában megtekinthetők.

Dobriczán, 1910. évi július 1.

Jankovich s. k., jegyző

Borisev s. k., bíró.

A „Fonciére” Pesti Biztosító Intézet nagyberskerekeli főügynöksége egy megfelelő iskolai képzettséggel bíró **gyakornokot keres.**

Pályázók a főügynökség irodájában (nagyhid mellett) bővebb felvilágosítást nyernek.

(556-3.2)

Némethi gazdasági hitelszövetkezet, mint az Országos központi hitelszövetkezet tagja.

Vagyon.		MÉRLEG-SZÁMLA 1909 DEC. 31.		Teher.	
Pénzkészlet — — — — —	999 69	Befizetett üzletrészek — — — — —	11365 30		
Váltó-kölcsönök — — — — —	26630 —	Központi hitel — — — — —	1260 —		
Kötelezvény-kölcsönök — — — — —	11966 —	Központi előleg — — — — —	320 —		
Központi üzletrészek — — — — —	600 —	Központi folyó-számla — — — — —	40 32		
Felszerelés-leírás után — — — — —	300 —	Takarékbetétek — — — — —	26022 32		
		Tartalékalap — — — — —	625 67		
		Fel nem vett osztalék — — — — —	1 15		
		Átmeneti kamat — — — — —	400 —		
		1909. évi tiszta nyeresemény — — — — —	460 93		
	40495 69		40495 69		

Tartozik.		NYEREMÉNY-SZÁMLA 1909 DEC. 31.		Követel.	
Költségek — — — — —	912.04	Kamatok — — — — —	1472 97		
Felszerelés leírása — — — — —	100 —				
1909. évi tiszta nyeresemény — — — — —	460 93				
	1472 97		1472 97		

Kelt Némethen, 1910. évi május hó 12.

A könyvelésért: Szerelmy József.

Fidy Lajos sk., vezérigazgató.

A pénztárért: Milosevits,

AZ IGAZGATÓSÁG:

Milos Raniszáv, Makszin Vláda, Momirov Cséda, Iva Krácsun, Szima Sztokin, Bugárszki Liskó, Arszin Misa.

Jelen mérleg-számlát megvizsgálván, annak egyes tételeit a fő- és segédkönyvekkel mindenben megegyezőknak, a törvény és alapszabályok értelmében készültnek találtuk.

Kelt Némethen, 1910. évi május hó 12.

A BECSEKÉREKELŐ-BIZOTTSÁG:

Mihájlov Mita, Vuchetich József, elnök, Zsiva Bugárszki, Popov Relya.

Nyomatott Pletz Fer. Pal kiadónál Nagybecskereken.

556-1.1